

Forfatter: Andersen, H. C.

Titel: Udrag fra Skygebilleder

Citation: Andersen, H. C.: "Skygebilleder af en Reise til Harzen, det sachsiske Schweitz etc. etc., i Sommeren 1831", i Andersen, H. C.: *Skygebilleder af en Reise til Harzen, det sachsiske Schweitz etc. etc., i Sommeren 1831*, udg. af Johan de Mylius, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, i samarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, 1986, s. 151. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-andersen01val-shoot-idm139649681384720/facsimile.pdf> (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Skygebilleder af en Reise til Harzen, det sachsiske Schweitz etc. etc., i Sommeren 1831

der lægger verden tom og forbragt bag sig og først finder opfyldelse hinsides døden, det er den samme drift, der kunne have udfoldet sig i kærligheden. Det er en eros på flugt fra sin egen uopfyldthed, skjult i et maskespil af »interessante« forklædninger. Den finder ikke hvile i den konkrete natur, dertil er den for beskæftiget med sin egen fremmedgjorthed. Men den afbilder sin egen utopiske længsel efter bekræftelse og hvile i ét i en *naturmetaforik*.

Radikale ideer

Den samme utopiske forestillingsevne, anbragt i en lignende naturmetaforik, finder man på endnu et område, hvor moderniteten i *Skyggebilleder* giver sig til kende. Og det er det politiske. Den Andersen, der engang kunne hævde, at poesi og politik ikke havde noget med hinanden at sække, er i hvert fald ikke den Andersen, der skrev *Skyggebilleder*. Ligesom Baggesens *Labyrinth* var en erotisk rejse i den personlige og politiske omvæltningstegn (rejsen foregik i året for den franske revolution, 1789), er Andersens *Skyggebilleder* en rejse drevet frem af uopfyldt eros – tæt på den næste franske revolution, juli-revolutionen 1830.

Det var på dette tidspunkt ikke velset at give udtryk for politiske synspunkter – og da slet ikke revolutionære tilbøjeligheder – i dansk litteratur. Man hylkede dannerkongen og var konform. Man kunne evt. give en frihedstrang luft ved at hylde den græske frihedskamp (det gjorde Andersen i *Fodreise*) eller få afløb for en utilfredshed med undertrykkelsen ved at deltage i begejstringen for Polens opstand og i medlidenheden med Polens skæbne under det russiske åg (det gør Andersen her i *Skyggebilleder*), men videre gik ingen. Først i sidste halvdel af 1840'erne, hvor den politiske uro var offentlig og almindelig, skrev Aarestrup politiske digte – men offentliggjorde dem ikke, slet ikke i bogform. Et enkelt vendt mod Christian VIII lod han dog trykke i avisen *Fædrelandet* i 1848, på et tidspunkt, hvor der ikke skulle meget mod til at deltage i koret af højtråbende borgermænd, og hvor enevældens fald var lige om hjørnet.

I 1831 var det endnu ikke nogen offentlig politisk opinion i Danmark. Det kom der først omkring midten af 30'erne efter indførelsen